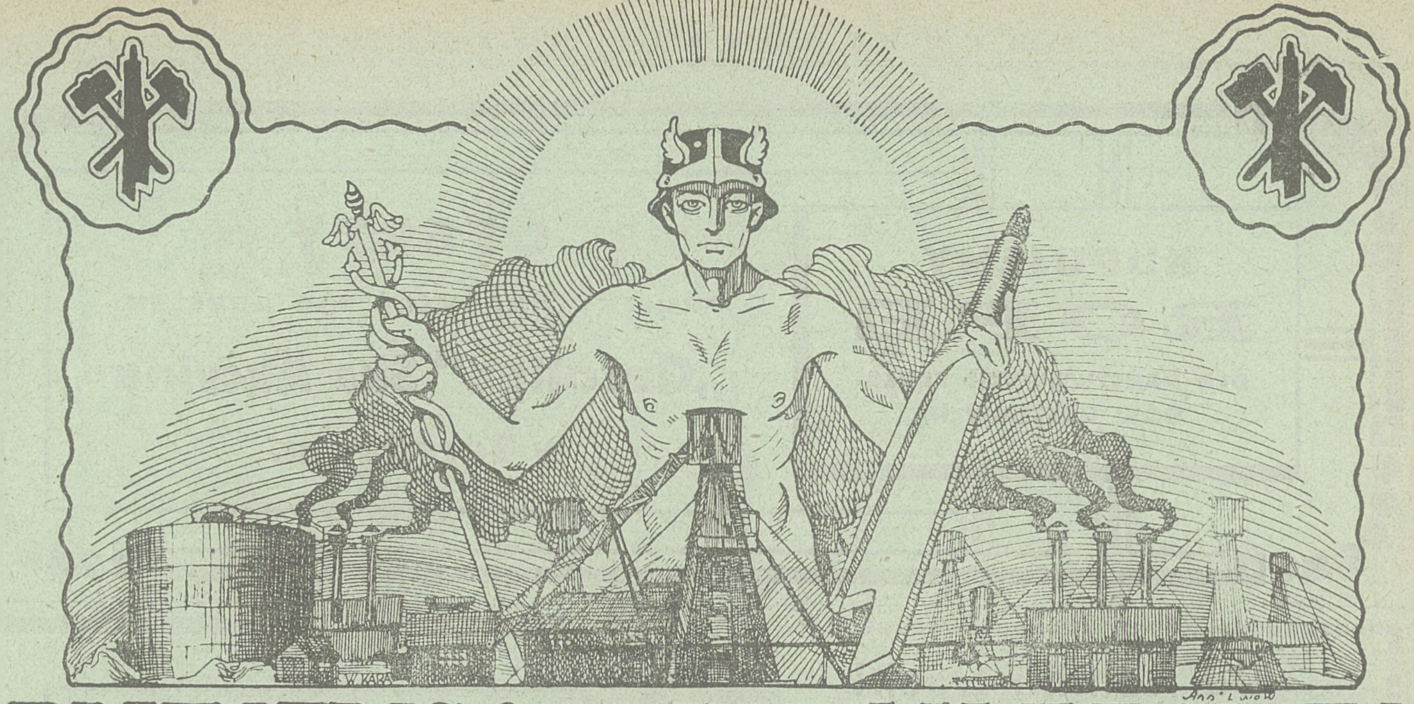

DWUTYGODNIK NAFTOWY.

Organ Zespołu Związków Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego w Borysławiu.

Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca. CENA NUMERU 60 GROSZY. Ogłoszenia: Z 120. — za stronę.

REDAKCJA: DROHOBYCZ, Błonie 17. — PRZYJMUJE W NIEDZIELĘ OD G. 12-13-ej. — RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

ADMINISTRACJA: BORYSŁAW, skrytka 201. — Konto: P. K. O. Kraków 401446. — Polski Bank Przemysłowy, Borysław.

Przedruk dozwolony tylko z podaniem źródła.

Nr. 15. BORYSŁAW, 1. MARCA 1925. ROK II.

Od Administracji!

Prosimy odnowić prenumeratę kwartalną (od Nru 13 — 18) za „Dwutygodnik Naftowy".

Równocześnie podajemy do wiadomości P. T. Związków, Czytelników i Inserentów, że od 1. stycznia 1925 wszelkie wpłaty na naszą rzecz można uiszczać tylko na nasz rachunek w P. K. O. Kraków Nr. 401.446. — Blankiety P. K. O. załączamy zalegającym Prenumeratorom.

BIBLJOTEKA

Związku Urzędników Naftowych w Borysławiu, lokal własny, przy rogatce,

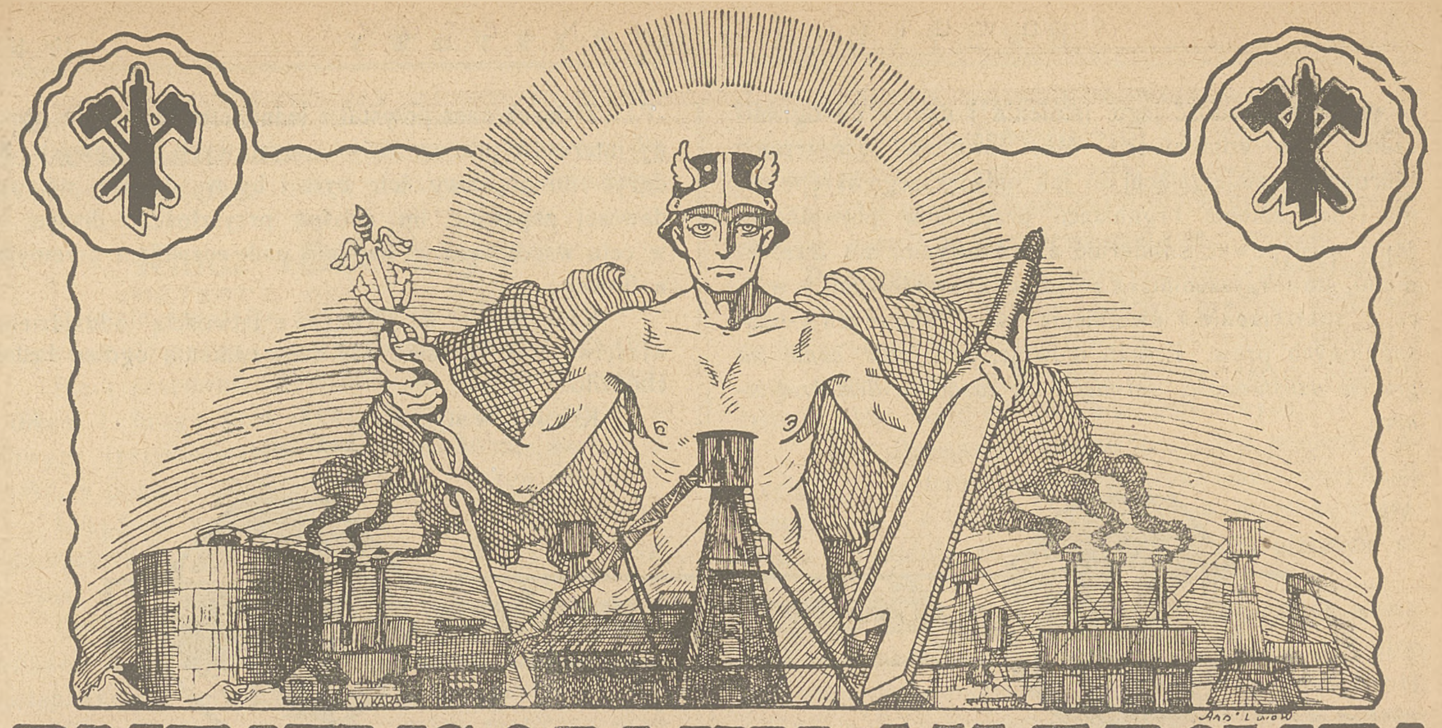
jest czynna:

w poniedziałki	od godz.	4 — 6 pop.
we środy	„ „	5·30 — 8 „
w soboty	„ „	5·30 — 8 „

Warunki przystąpienia:

Kaucja zwrotna za dzieło	Z 5.—
Wkładka mies. „ „	Z 1.—
Wpisowe jednorazowe	Z 1.—
Katalog	Z 1.—

Członkowie Związku Urz. Naft. mogą korzystać **bezpłatnie**, jedynie za złożeniem zwrotnej kaucji.

DWUTYGODNIK NAFTOWY.

Organ Zespołu Związków Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego w Borysławiu.

Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca. CENA NUMERU 60 GROSZY. Ogłoszenia: Z 120. — za stronę.

REDAKCJA: DROHOBYCZ, Błonie 17. — PRZYJMUJE W NIEDZIELĘ OD G. 12-13-ej. — RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

ADMINISTRACJA: BORYSŁAW, skrytka 201. — Konta: P. K. O. Kraków 401446. — Polski Bank Przemysłowy, Borysław.

Przedruk dozwolony tylko z podaniem źródła.

Nr. 15. BORYSŁAW, 1. MARCA 1925. ROK II.

Baczność Koledzy!

W dniu 5. kwietnia br. odbędzie się w Borysławiu wielki

Wiec urzędników naftowych

w połączeniu ze Zjazdem Delegatów z całej Polski!

Wszyscy winni się jawić bez wyjątku!

Nasz Związek a polityka.

Związek Zawodowy Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego w Polsce, jak każdy zresztą inny związek zawodowy, stanowi zrzeszenie ludzi o najróżnorodniejszych poglądach i przekonaniach politycznych. Odpowiedni ustęp statutu naszego brzmi jak następuje:

»Związek jest organizacją bezpartyjną i wykonuje swą działalność samodzielnie, kierując się w niej zasadami obrony zawodowych interesów pracowników«.

W ten sposób określony jest raz na zawsze stosunek nasz do wszelkiego rodzaju ugrupowań politycznych i sporów partyjnych; punkt ciężkości przeniesiony został do »walki o interesa ekonomiczne«, samopomocy moralnej i materjalnej. W ten sposób usunięto niejako na drugi plan głębsze przeciwieństwo ideowe, dążąc do tem owocniejszego zharmonizowania wspólnych wysiłków na gruncie naszego bytu gospodarczego.

Oczywistą jest rzeczą, że przewaga tych, czy innych żywiołów w łonie Związku musi wywierać decydujący wpływ na ogólną linję jego polityki, na mniejszą czy większą stanowczość jego wystąpień, na taki czy owaki stosunek do wszystkich zagadnień narodowych, czy ogólno-ludzkich. Należy jednak dążyć do możliwego ograniczenia tych jednostronnych wpływów, które, przy istnieniu niewielkiej chociażby mniejszości opozycyjnej, z łatwością mogłyby wywołać obstrukcję lub secesję, zatamować i zahamować akcję Związku, spaczyć jego działalność i sprowadzić ją na niepożądane tory.

Z drugiej strony trzeba stwierdzić, że mimo powyższe zastrzeżenia, żaden Związek nie może odsunąć się od kwestji ogólnej natury, że musi jasno i wyraźnie ustosunkować się do pewnych objawów życia społecznego. Przecież, zasadniczo sprawę ujmując, egzystencja Związku zawodowego, jako takiego, jest możliwa tylko w pewnych warunkach politycznych i monarchja absolutystyczna a nawet konstytucyjna, przy przewadze stronnictw wstecznych, zakwestjonowałyby jego potrzebę, jako instytucji równorzędnej i do pewnego stopnia kontrolującej administrację.

Stąd wynika, że Związek *przeciwstawiać się musi wszelkim zakusom*, któreby podważały i podawały w wąt-

pliwość konieczność jego istnienia i dążyły do ograniczenia jego kompetencji. Musi zwalczać uroszczenia biurokracji, zmierzającej do jak największego skrępowania i uzależnienia organizacji urzędników prywatnych. Musi występować solidarnie z pokrewnemi mu zrzeszeniami, stowarzyszeniami i związkami zawodowymi w walce o rozszerzenie i uwolnienie swych słusznych i uzasadnionych praw. Krótko mówiąc, musi *stać silnie na gruncie państwowości polskiej i na zasadach demokratycznych.*

Związek nasz powstał z jednej strony w celu obrony interesów pracowników umysłowych naftowych, by dążyć do poprawy ich bytu i by w drodze ustawodawczej zapewnić im znośną przyszłość, z drugiej — w celu współpracy z Rządem nad rozwojem przemysłu naftowego.

Krocząc po tej drodze, z łatwością odnajdziemy właściwy ton, również gdy o zagadnienia ogólne będzie chodziło.

Krosno, w styczniu 1925. *Kl.*

O pomoc Kolegom z Libuszy. Przypominamy Kolegom, że w myśl uchwały wiecu z dnia 25. stycznia 1925 w Borysławiu, obłożyliśmy się podatkiem na rzecz strejkujących Kolegów w Libuszy od poborów z 1. lutego br. 3% zaś z poborów z 1. marca br. 2%.

We wszystkich ośrodkach naftowych i we wszystkich Zakładach uchwała ta została przeprowadzoną— przypominamy więc obowiązek ścisłego jej wykonania.

Koledzy którzy nie uiścili dotychczas 3% z poborów z lutego, obowiązani są do złożenia obecnie 3% + 2% = 5% od poborów z marca br.

Pieniądze — natychmiast po ich ściągnięciu przekazywać należy do kasy *Zespołu Związków Pracowników Umysł. Przem. Naftowego w Borysławiu.*

Zarząd Zespołu Związków.

W sprawie Centralnego Związku Urzędników Naftowych.

Posiedzenie Komitetu Organizacyjnego.

Wobec zatwierdzenia przez Władzę statutu centralnego Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego w Polsce, który ogłaszamy na innem miejscu, doniosła sprawa wspólnej organizacji weszła w fazę realizacji.

W dniu 16. lutego br. odbyło się w Związku Techników w Borysławiu posiedzenie Komitetu Organizacyjnego Centralnego Związku. Poza zarządem Zespołu wzięli w posiedzeniu udział: Kol. Dr. Margold imieniem Związku lwowskiego, Klimek ze Związku krośnieńskiego, Rzepecki i Ramoszyński z krośnieńkiego Związku Techników, Szubański z Koła warszawskiego, Markiewicz z Koła w Trzebini, oraz Redaktor Funkenstein im. Redakcji »Dwutygodnika«. — Nie były reprezentowane: Związek drohobycki i Związek Techników w Bitkowie.

Po powitaniu przybyłych delegatów przez przewodniczącego kol. Kobaka, przystąpiono do obrad nad projektem zmiany statutu, zgłoszonym w imieniu Stowarzyszenia inżynierów, przez kol. inż. Ślączkę. Stowarzyszenie Inżynierów wychodząc z założenia, że związki tak techniczne jak administracyjne, znajdujące się w ośrodkach przemysłu naftowego, t. zn. w Borysławiu, Krośnie i Bitkowie, powinny być uprzywilejowane ze względu na znaczenie ich pracy dla przemysłu naftowego, proponowało, by związki borysławski, krośnieński i bitkowski, miały większą ilość delegatów. Po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji uznano, że projekt inżynierów jest nie do przyjęcia i postanowiono pozostać przy punkcie 6. art. X. statutu, przewidującym wybór 1 delegata na 50 członków, bez względu na siedzibę związków. Równocześnie ustalono, że w razie potrzeby otworzy się na ten temat każdej chwili dyskusję i przeprowadzi ewentualnie odpowiednią zmianę.

Następnie omawiano sprawę przejścia obecnych związków na nowy statut. Pod tym względem zgodzono się, że dla związków administracyjnych sprawa ta jest czysto formalna i nie będzie przedstawiała żadnych trudności. Odnośnie do związków technicznych postanowiono, że przejście na nowy statut nastąpi w taki sposób, aby tradycje tych związków nie zostały naruszone, by jednak pod względem formalnym stało się zadość wymaganiom statutu. Sprawę tę pozostawiono ostatecznie poszczególnym związkom do załatwienia.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa wysokości wkładek. Ostatecznie jednomyślnie przyjęto wniosek kol. Klimka, by wkładka miesięczna, wpłacana przez Koła miejscowe do kasy Centralnego Związku wynosiła 2 zł. od członka z tem, że we wkładce tej mieścić się już będzie opłata za »Dwutygodnik Naftowy«, który w przyszłości ma wychodzić jako tygodnik.

Wkońcu uchwalono, że konstytuujący Zjazd Delegatów odbędzie się w Borysławiu) nie później niż 5. kwietnia br. Na odbyć się mającym z tej okazji ogólnym wiecu pracowników umysłowych w Borysławiu

wygłosi kol. Klimek referat ubezpieczeniowy, a kol. Dr. Margold korreferat. Ustalenie porządku dziennego dla zjazdu konstytuującego i wiecu pozostawiono Zespołowi.

Klucz »Dąbrowy«.

Ostatnia regulacja poborów urzędników Koncernu Naftowego »Dąbrowa« przyniosła następujące zmiany:

Płace pracowników wszystkich kategoryj zostały z dniem 1. lutego br. podwyższone o 15% płac styczniowych (przyczem tych 15% stanowiło minimum podwyżki), a ponadto nastąpiły podwyżki indywidualne.

Urzędnicy wszyscy otrzymali t. zw. »remunerację« jednorazową (faktycznie wyrównanie drożyzny za ubiegły czas) w wysokości 60% płac styczniowych.

Co do wskaźnika drożyźnianego na przyszłość ustalono, że w razie zmiany stosunków drożyźnianych nastąpi rewizja dotychczasowych płac, przyczem inicjatywa dla tej rewizji może wyjść także ze strony urzędników.

Kierownicy otrzymali t. zw. relutum na obsługę w wysokości poborów robotnika III kategorji, asystenci żonaci — w wysokości poborów robotnika IV kat.

Cysternowe ustalono na 2.—zł od cysterny, kubikowe na 1.—zł od 10.000 m^3, metrowe: od 0—1000 m. 1 zł, 1000—1200 m. 2 zł, 1200—1400 m. 3 zł, 1400—1500 m. 6 zł, 1500 — w górę 10 zł od metra.— Asystenci otrzymują połowę premij kierowników.

Ubezpieczenie pracowników umysłowych od bezrobocia.

Zarząd Zespołu, rozpatrując na posiedzeniu w dniu 17. lutego br. sprawę projektu noweli do ustawy z 18. VII. 1924 o ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia, uchwalił jednomyślnie następującą rezolucję:

»Wobec tego, że projekt noweli do ustawy z dnia 18. lipca 1924, o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, rozciągającej tę ustawę na pracowników umysłowych, a opracowany przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, między innemi przewiduje wyjęcie z pod ubezpieczenia pracowników przedsiębiorstw, zatrudniających poniżej 5 osób,

usuwa wszelkie świadczenia ze strony Państwa na rzecz ubezpieczenia pracowników, oraz

obejmuje tylko pracowników, których zarobek miesięczny wynosi poniżej 400 zł., pozostawiając możność dobrowolnego ubezpieczenia się pracowników zarabiających od zł. 400 do 700. — a zupełnie wyklucza pracowników zarabiających ponad zł. 700. — miesięcznie, wreszcie

oznacza za podstawę do obliczenia zarówno wkładek, jak i zasiłków, płacę w wysokości 8 zł. dziennie i jako początkowy wymiar zasiłku, tj. na samotnego, przyjmuje 25% podstawy obliczenia, podczas gdy dla robotników wymiar ten wynosi 30%,

Zarząd Zespołu Związków Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego w Polsce z siedzibą w Borysławiu, jako przedstawicielstwo wszystkich pracowników umysłowych przemysłu naftowego w Polsce, tak technicznych jak administracyjnych, zmuszony jest wnieść jak najbardziej stanowczy protest przeciwko tym krzywdzącym ogół pracowników umysłowych postanowieniom projektu noweli, a to z następujących powodów:

Przeważna część przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych, biur. etc., w których pracuje większość ogółu pracowników umysłowych, zatrudnia poniżej 5 osób pracujących umysłowo, ustawa zatem objęłaby tylko drobną część pracowników umysłowych;

udział Państwa w ubezpieczeniu jest konieczny ze względu na potrzebę jednolitego traktowania wszystkich pracujących i z tych powodów ustawodawstwo zagraniczne przewiduje udział Państwa w ubezpieczeniu od bezrobocia;

objęcie wszystkich pracowników ustawą bez względu na wysokość ich zarobków jest również niezbędne, albowiem pracownicy zarabiający ponad zł. 400 bynajmniej nie są zabezpieczeni na wypadek braku posady;

obliczanie zasiłków, dla bezrobotnych pracowników umysłowych w niższym procencie, aniżeli stosowany jest do klasy pracującej fizycznie, jest dla tych pierwszych niczem nieuzasadnione i w wysokim stopniu krzywdzące.

Zarząd Zespołu Związków Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego w Polsce, jako reprezentacja wszystkich pracowników umysłowych w przemyśle naftowym, domaga się od Sejmu i Rządu, a przedewszystkiem od Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, uwzględnienia w większej, niż dotąd mierze, swych najżywotniejszych postulatów i dołoży wszelkich starań, aby nie dopuścić do nowego pokrzywdzenia inteligencji pracującej«.

Powyższą rezolucję wysłano do wszystkich klubów poselskich, do Ministerstw Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu, oraz Skarbu, a ponadto do Zrzeszenia Związków Pracowniczych w Warszawie i Reprezentacji Związków Zawodowych we Lwowie.

Sprawa Libuszy.

Na skutek uchwały Zarządu Zespołu wyjechał dnia 30. stycznia 1925 do Libuszy jako delegat Zespołu kol. Douglas, który na miejscu poinformował się o stosunkach tam pracujących i zetknął się zarówno z kolegami strajkującymi, jak i dyrektorem tamtejszym p. Leshford'em.

Pomoc finansowa udzielona strajkującym przez ogół pracowników umysłowych w przemyśle naftowym w Polsce — wzmocniła nadzieję, że buta satrapów wychowanych na carskich stosunkach rosyjskich zostanie złamana. Koledzy z Libuszy otrzymają — dzięki pomocy ogółu urzędników naftowych — pełne pobory, jakie otrzymawali przed strajkiem we firmie Br. Nobel. Pensje te są głodowe — ale strajkującym dają pewność przetrwania.

Ogół Kolegów wszystkich ośrodków — o ile tego jeszcze nie wykonali — wzywamy do ścisłego za-

stosowania się do uchwały Wiecu urzędników naftowych w Borysławiu w dniu 25. I. 1925 i przekazania zebranych sum (3% od pensji lutowej, a 2% od pensji marcowej) do kasy Zespołu Związków w Borysławiu.

Z Koła Warszawskiego Związku Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego.

Ogólne Zebranie Członków odbyło się w Warszawie w dniu 11. lutego 1925. o godz. 6. wieczorem w lokalu Związku Farmaceutów Pracowników, z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór prezydjum. 2. Sprawozdanie zarządu i komisji rewizyjnej. 3. Zatwierdzenie regulaminu Koła. 4. Wybór zarządu, komisji rewizyjnej, sądu koleżeńskiego i zastępców. 5. Sprawa Libuszy. 6. Wolne wnioski.

Na przewodniczącego Zebrania wybrany został kol. *Araszkiewicz* (Nobel), na sekretarza Zebrania kol. *Napiórkowska* (Limanowa).

Z działalności Zarządu Związku zdał sprawozdanie kol. *Szubański*, który na wstępie doniósł o śmierci zasłużonego kol. *Pelcowa*, na co wszyscy obecni na Zebraniu powstali z miejsc, wyrażając ubolewanie po stracie kolegi i przyjaciela.

W dalszym ciągu zdał sprawozdanie sekretarz kol. *Apoznański*, poczem skarbnik kol. *Goldstein* przedstawił stan kasy, a mianowicie:

Przychód kasy: *zł. 2.661.40*, z tego
wpisowe 225·—
składki 1138·—
zebrane dla Libuszy 1208·40
Rozchód: *zł. 1.831.97*
Przekazano dla Libuszy 1.300·—
wydatki, znalezienie lokalu Związku włącznie . . . 531·97
pozostaje *829·43 zł.*

Kol. Goldstein zaznacza, że niektóre firmy jak np. Fanto, Karpaty, Mazut, zalegają ze składkami.

Imieniem Komisji kulturalno-oświatowej referował kol. *Lewandowski*. Z powodu krótkiego czasu działalność Komisji ograniczała się do rozdawnictwa kartek ulgowych do teatrów (rozdano 3.500 kartek) i do urządzenia balu członków w dniu 31. stycznia 1925, w którym brało udział 150 osób.

Wpływy z balu pokryły wydatki. Kol. Lewandowski zaznaczył, że pole działalności tej Komisji jest bardzo duże. W związku z tem kol. *Szubański* zaznaczył, że Dyrekcje usiłują osłabić Związek i między innemi starały się, by kartki ulgowe (teatralne) oddawano do podziału firmom.

Członek Komisji Rewizyjnej kol. *Michalak* uzgodnił księgę kasową i załączniki i znalazł wszystko w porządku, zgodne i celowe. Prosi o zatwierdzenie sprawozdania Zarządu.

Zebranie jednogłośnie sprawozdanie Komisji Rewizyjnej zatwierdziło.

2. Zatwierdzenie regulaminu Koła.

Kol. *Apoznański* odczytuje regulamin. Kol. *Filipek* proponuje wstawić w §. 7. słowo »Krosno« lub »Borysław«. — Kol. Filipek zaznacza, że w regulaminie niema mowy o upoważnieniach piśmiennych. Kol. *Ciapciak* kwestjonuje §. 12. Wystarczy odpowiedzialność Zarządu, a nie przewodniczącego i skarbnika. Kol. Szubański motywuje brzmienie § 12. tem, że majątek Związku składa się z gotówki i ponieważ gotówką rozporządza skarbnik i przewodniczący, a nie każdy z członków Zarządu — odpowiedzialność ponosi przedewszystkiem przewodniczący i skarbnik. Proponuje § 12. pozostawić bez zmiany. Po krótkiej dalszej dyskusji regulamin został przyjęty, w brzmieniu zaproponowanem przez Zarząd z poprawką kol. Szubańskiego.

Przystąpiono do wyboru Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu koleżeńskiego. Kol. *Gentka* dziękuje staremu Zarządowi i prosi go o pozostanie nadal na swojem stanowisku, co przyjmują wszyscy burzliwemi oklaskami.

Po 5-minutowej przerwie przystąpiono do wyborów. Wybrani zostali do *zarządu*: Kol. Romanowicz, Szubański, Lewandowski, Majkowski, Apoznański, Hubal, Filipek, Szuman, Araszkiewicz.

Na *zastępców*: Kol. Czarnocka, Arkinowa i kol. Wróbel.

Do *Komisji rewizyjnej*: Kol. Szczęśniak, Tokarczyk, Budziszewski. Na zastępców kol. Welfeldowa i Wortman.

Do *Sądu koleżeńskiego*: Gottlieb, Michalak, Tumiłowicz. Na zastępców kol. Ungier i Rittigstein.

Sprawa Libuszy.

Kol. *Szubański* referuje tę sprawę. Oznajmia, że ogół pracowników postanowił opodatkować się na rzecz strajkujących w miesiącu lutym 3% od pensji i w następnych po 2% aż do odwołania. Wniosek na opodatkowanie się uchwalono.

Wolne wnioski.

Kol. *Szubański* apeluje do Kolegów, ażeby imprezy towarzyskie urządzali gremjalnie. O ile będziemy zżyci, każda akcja będzie miała powodzenie, a jako przykład posłużyć nam może »Oleum«.

Kol. *Gentka* zapytuje, czy są dyżury Związku i kiedy. Dowiaduje się, że dyżury są codziennie od 6-ej do 9-ej w lokalu Związku.

Kol. *Majkowski* wskazuje na to, że zarząd nic nie przeprowadzi, jeżeli nie będzie miał poparcia kolegów. Należy propagować ideę Związku. Powinna być centralizacja, kontakt ze związkiem robotniczym Zagłębia Naftowego. Również kol. Araszkiewicz zaleca złączenie się i solidarność.

Poruszona była jeszcze sprawa Braci Nobel, gdzie Dyrekcja dała podwyżki od 15%, przyczem bez uprzedniego wypowiedzenia potrąciła składkę do Kasy Chorych, opłacaną dotychczas przez firmę. Ponieważ każda zmiana warunków pracy musi być wypowiadana na 3 miesiące, uchwalono sprawą tą się zająć.

Omawiano jeszcze kwestję ułożenia listy urlopów, poczem Zebranie zamknięto.

STATUT

ZWIĄZKU ZAWODOWEGO PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH PRZEMYSŁU NAFTOWEGO w POLSCE, BORYSŁAW.

Art. I. Nazwa Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie nosi nazwę: Związek Zawodowy Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego w Polsce.

Art. II. Siedziba Stowarzyszenia.

Siedzibą stowarzyszenia jest Borysław. Działalność swoją rozciąga Stowarzyszenie na obszar całej Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. III. Cele Stowarzyszenia.

Celem Stowarzyszenia jest: Organizacja pracowników umysłowych obojga płci, tak technicznych jak administracyjnych, pracujących w przemyśle naftowym.

Ochrona interesów zawodowych i ekonomicznych wszystkich pracowników zajętych w przemyśle naftowym, ochrona praw społecznych członków, popieranie w granicach ustawowych usiłowań, zdążających do poprawy ich stosunków pracy i płacy, budzenie wśród nich solidarności zawodowej, dążenie do zapewnienia pracownikom w drodze ustawodawstwa odpowiedniego wpływu na stosunki produkcji, wreszcie udzielenie członkom w razie potrzeby moralnej i materjalnej pomocy.

W wykonaniu tych celów Związek dąży do:

1) wywalczenia jak najodpowiedniejszych warunków pracy i płacy, ustawodawstwa ochronnego i ubezpieczeń społecznych łącznie z ubezpieczeniem od bezrobocia oraz do:

2) podniesienia poczucia godności osobistej i solidarności zawodowej.

3) Czuwa nad moralną i społeczną wartością i wytwórczością przemysłu naftowego.

4) Popiera kooperatywy spożywcze i wytwórcze zwalcza lichwę i spekulację żywnościową i mieszkaniową, zajmuje się opracowywaniem i przeprowadzaniem projektów w sprawie gospodarczego rozwoju kraju a wszczególności przemysłu naftowego.

Do osiągnięcia powyższych celów Związek dąży przez:

a) urządzanie zebrań członków, kursów naukowych, odczytów, pogadanek o tematach fachowych, ekonomicznych i społecznych, zabaw i przedstawień teatrlalnych, zakładanie bibljotek;

b) wnoszenie petycyj i memorjałów do Władz i ciał ustawodawczych, oraz przedsiębiorstw lub ich zrzeszeń;

c) wybór mężów zaufania w przedsiębiorstwach,

d) udział w załatwianiu wynikłych sporów między przedsiębiorcami a pracownikami i zawieranie umów odnośnie do warunków pracy i płacy za obopólną zgodą;

e) uczestniczenie w wyborach i stawianie własnych kandydatów do wszystkich instytucyj ubezpieczenia społecznego, sądów przemysłowych, biur pośrednictwa pracy, oraz wszelkich pracowniczych instytucyj reprezentacyjnych;

f) urządzanie bezpłatnych biur pośrednictwa pracy;

g) udzielanie członkom obrony prawnej w sprawach wynikłych ze stosunków pracy lub działalności związkowej przez adwokatów lub syndyka Stowarzyszenia;

h) wydawanie własnych perjodycznych pism zawodowych i odezw;

i) udzielanie członkom zapomóg materjalnych na wypadek niezawinionego braku pracy, zachorowania, lub w innym godnym uwzględnienia wypadku, jakoteż udzielanie zapomóg wdowom i sierotom po członkach w miarę zasobów i według norm ustanowionych przez Zjazd Delegatów Związku;

j) prowadzenie statystyki zawodowej;

k) zakładanie Kół miejscowych Związku i energiczną planową agitację pomiędzy wszystkimi pracownikami przemysłu naftowego.

Art. IV. Środki.

Na środki mające służyć do przeprowadzenia tych celów składają się:

a) zwyczajne wkładki członków, których wysokość oznacza każdorazowy Zjazd Delegatów Związku,

b) dochody płynące z darów, zapisów i zysków z urządzanych przez Związek przedsiębiorstw, odczytów, kursów naukowych, zabaw i t. d.

Art. V. Charakter Związku i stosunek do innych stowarzyszeń i związków.

Związek jest organizacją bezpartyjną i wykonuje swą działalność samodzielnie, kierując się w niej zasadami obrony zawodowych interesów pracowników.

Dla łatwiejszego przeprowadzenia swych celów Związek może się łączyć z innemi prawnie istniejącemi organizacjami o podobnych tendencjach.

Art. VI. Przyjmowanie członka.

Członkiem stowarzyszenia może być każdy pracownik tak techniczny jak administracyjny, bez różnicy płci, zatrudniony w przemyśle naftowym, o ile nie ciążą na nim zarzuty natury moralnej a zostanie przez Zarząd Koła Miejscowego przyjęty na podstawie norm ustalonych przez regulamin, uchwalony przez Koła miejscowe i zatwierdzony przez Zarząd Związku i o ile zobowiąże się do przestrzegania postanowień tego statutu i wszystkich prawomocnych uchwał władz Związku.

Funkcjonarjusze Stowarzyszenia i redaktorowie wydawanego przez Związek organu zawodowego muszą być członkami Związku.

Art. VII. Prawa członków.

Członkowie mają prawo:

a) uczestniczenia we wszystkich przez Związek urządzanych zebraniach,

b) czynnego i biernego wyboru do wszystkich władz Związku,

c) korzystania ze wszystkich przez Związek dostarczonych środków kształcenia i wszystkich innych urządzeń,

d) korzystania z ustanowionych przez Zjazd Delegatów Związku zapomóg,

e) do wszystkich w art. III-cim wymienionych korzyści. Nie przysługuje jednak członkowi ani jego rodzinie użycie drogi prawnej w sprawie korzystania wyszczególnionych w art. III-cim zapomóg.

Członkowie niewłasnowolni nie mają prawa wyborczego ani też prawa głosowania na Walnych Zebraniach.

Art. VIII. Obowiązki członków.

Każdy członek jest obowiązany:

a) opłacać regularnie oznaczoną przez Zjazd Delegatów Związku wkładkę miesięczną na ręce Zarządu Koła miejscowego;

b) stosować się do postanowień tego statutu oraz wszystkich przez władze Związku powziętych uchwał;

c) moralnie i materjalnie popierać Związek i jego dążenia.

Art. IX. Wystąpienie i wykluczenie.

1) Każdy członek ma prawo wystąpienia ze Związku bez podania powodu, co jednak nie zwalnia go od dopełnienia wszystkich zaciągniętych wobec niego zobowiązań. O wystąpieniu swem ma członek zawiadomić Zarząd Koła miejscowego.

2) Jeżeli członek nie opłaca wkładek przez 3 miesiące bez usprawiedliwienia się, może Zarząd Koła miejscowego wykreślić go, jednakże tylko za poprzedniem upomnieniem pisemnem z zagrożeniem wykluczenia. O wykreśleniu należy zawiadomić Zarząd Związku.

3) Charakter członka traci każdy, kto od roku nie pracuje w przemyśle naftowym, względnie w Stowarzyszeniu na niniejszym statucie opartem.

4) Zarząd Związku ma prawo, członków znajdujących się czasowo bez pracy, odbywających służbę wojskową, lub na czas choroby uwolnić od płacenia wkładek.

5) Wykluczenie ze Związku może nastąpić na podstawie uchwały Zarządu Związku, jeżeli członek:

a) popełni czyn niemoralny lub niehonorowy,

b) nie stosuje się do postanowień statutu lub prawnych uchwał władz Związku,

c) działa na szkodę Kolegów lub Związku.

Wykluczonemu przez Zarząd Związku członkowi przysługuje prawo odwołania się w ciągu miesiąca jednego od daty wykluczenia do Sądu Polubownego, który rozstrzyga bez odwołania. Wykluczeni przez Zarząd Związku członkowie przy powtórnem wstąpieniu, o ile na ponowne przyjęcie zgodzi się Zarząd Związku, uważani będą za członków nowowstępujacych i nie mogą mieć żadnych pretensyj do poprzednio nabytych praw.

Art. X. Władze Związku.

Władzami Związku są:

a) Zjazd Delegatów Związku,
b) Zarząd Związku,
c) Komitet Wykonawczy Zarządu,
d) Komisja Rewizyjna,
e) Sąd Polubowny,
f) Walne Zebranie i Zarządy Kół miejscowych.

Art. XI. Zjazd Delegatów Związku.

1) Zjazd Delegatów Związku jest najwyższą władzą we wszystkich sprawach dotyczących Związku, a wszystkie jego uchwały są obowiązujące dla wszystkich członków. Zjazd Delegatów Związku odbywa się regularnie przynajmniej raz na rok, a zwoływany jest na podstawie uchwały Zarządu Związku.

2) Nadzwyczajny Zjazd Delegatów Związku musi być zwołany każdego czasu w ciągu 6-ciu tygodni, jeżeli zażąda tego Komisja Rewizyjna lub 1/5 część członków Związku.

3) Nadzwyczajny Zjazd Delegatów Związku może być zwołany także uchwałą Zarządu Związku. Również przewodniczący lub jego zastępca ma prawo w razie koniecznej potrzeby zwołania nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów, nawet bez zgody Zarządu Związku.

4) Nadzwyczajnemu Zjazdowi Delegatów Związku przysługują tesame prawa co i zwyczajnemu Zjazdowi Delegatów Związku.

5) O zwołaniu Zjazdu Delegatów Związku z podaniem miejsca i czasu odbycia się, oraz porządku obrad, muszą być członkowie powiadomieni conajmniej na miesiąc naprzód.

6) Prawo uczestniczenia w Zjeździe Delegatów z głosem decydującym mają członkowie Zarządu Związku, Komisji Rewizyjnej, Przewodniczący Sądu Polubownego i wybrani Delegaci członków w ten sposób, że na każdych 50-ciu płacących członków danej grupy przypada jeden Delegat, zaś z głosem doradczym sekretarze i urzędnicy Związku oraz zaproszeni przez Zarząd Związku goście i reprezentanci innych organizacyj, klubów i t. p.

Jeden Delegat może reprezentować więcej, najwyżej jednak trzy głosy. Delegat Koła liczącego mniej niż 50 członków ma jeden głos.

7) Wnioski zdążające do zmiany statutu, regulaminu dla Kół miejscowych, regulaminu zapomogowego, wysokości wkładek miesięcznych albo administracyjnych, nie mogą być przedkładane na samym Zjeździe Delegatów Związku, lecz należy je przedłożyć Zarządowi Związku na trzy tygodnie przed odbyciem się Zjazdu. Zarząd Związku obowiązany jest ogłosić je w organie Związku, względnie podać je do wiadomości wszystkich Kół miejscowych, przynajmniej na tydzień przed odbyciem się Zjazdu.

8) Zjazd Delegatów Związku może powziąć ważne uchwały, jeżeli jest obecna conajmniej połowa uprawnio-

nych do brania udziału w Zjeździe Delegatów, względnie jeżeli reprezentowana jest przynajmniej połowa członków.

W razie braku przepisanego kompletu następne Walne Zebranie odbędzie się o godzinę później z tymsamym porządkiem dziennym i może powziąć ważne uchwały bez względu na liczbę obecnych.

Wszystkie uchwały Zjazdu z wyjątkiem wymienionych w art. XVII. zapadają zwykłą większością głosów. Przy równości głosów wniosek oddany pod głosowanie należy uważać za odrzucony.

9) Do kompetencji Zjazdu Delegatów należy:

a) wybór Zarządu Związku, tj. przewodniczącego, 3-ch jego zastępców, oraz 11-stu członków na jeden rok, (zresztą Zarząd konstytuuje się sam z grona wybranych członków),

b) wybór Komisji Rewizyjnej,

c) przyjmowanie sprawozdań Zarządu Związku i Komisji Rewizyjnej,

d) udzielenie ustępującemu Zarządowi absolutorjum,

e) oznaczenie wysokości wkładek członków,

f) podejmowanie uchwał co do czasu i sposobu przeprowadzenia wszystkich w art. III-cim wymienionych celów Zwiazku,

g) podejmowanie uchwał co do wniosków Zarządu Kół miejscowych,

h) zmiana statutu,

i) rozwiązanie Związku.

10) Jeżeli zachodzi obawa, że przez odrzucenie lub przyjęcie jakiegoś wniosku narażony zostanie na niebezpieczeństwo interes Związku, wówczas Zarząd Związku może, a na żądanie 1/3 części musi zarządzić w Kołach miejscowych najpóźniej w przeciągu 2-ch miesięcy od daty Zjazdu ogólne głosowanie nad wnioskiem. Koła miejscowe przedstawiają swym członkom odpowiednio przez Zarząd Związku sformułowany wniosek i wynik głosowania przesyłają najpóźniej w przeciągu 2-ch tygodni od daty odnośnego pisma Zarządu Związku, do Zarządu Związku. Wniosek uważa się za przyjęty, gdy uzyskał 3/5 oddanych głosów. Do głosowania w takich wypadkach mają prawo ci członkowie, którzy są uprawnieni do wyboru Delegatów. Wynik głosowania ma być ogłoszony w organie Związku, względnie podany w inny sposób do wiadomości wszystkich Kół miejscowych.

11) Zjazd otwiera Przewodniczący Zarządu Związku lub jego zastępca. Obradami Zjazdu kieruje przewodniczący wybrany przez obecnych na Zjeździe Delegatów.

Art. XII. Zarząd Związku.

1) Zarząd Związku wybrany na Zjeździe Delegatów Związku zwykłą większością głosów składa się z przewodniczącego i 3-ch jego zastępców, wybranych imiennie na te stanowiska, oraz 11-stu członków, którzy konstytuują się sami.

Przewodniczący i jeden zastępca przewodniczącego lub też dwaj zastępcy przewodniczącego, oraz conajmniej 5-ciu członków Zarządu muszą stale mieszkać w siedzibie Związku i ci stanowią Komitet Wykonawczy Zarządu, działający z ramienia i w zastępstwie tegoż.

Za kierunek i działalność Związku odpowiedzialny jest Zarząd Związku, to też wszystkie organa Związku są podległe Zarządowi.

Zarząd Związku zwołuje na posiedzenie przewodniczący Związku lub jego zastępca conajmniej raz na kwartał, musi je jednak zwołać bezzwłocznie każdego czasu, jeżeli zażąda tego Komisja Rewizyjna lub 7-miu członków Zarządu Związku.

2) Zarząd Związku jest zdolny do powzięcia ważnych uchwał, jeżeli obecnych jest prócz przewodniczącego conajmniej 8-miu członków Zarządu. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Przy równości głosów przedmiot głosowania uważa się za odrzucony.

Na posiedzeniach Zarządu kieruje obradami przewodniczący lub jego zastępca.

3) Czas urzędowania Zarządu Związku trwa do najbliższego zwyczajnego Zjazdu Delegatów Związku.

4) Do kompetencji Zarządu należy:

a) zwoływanie zwyczajnych i nadwyczajnych Zjazdów Delegatów Związku, oznaczenie czasu i porządku ich obrad,

b) zarządzanie i rozporządzanie majątkiem Związku,

c) wykonanie wszystkich uchwał przekazanych przez Zjazd Delegatów Związku,

d) przyjmowanie urzędników,

e) rozwiązanie tych Kół miejscowych, które nie stosują się do postanowień statutu lub powziętych przez władze Związku uchwał, albo też działają wbrew interesom Związku,

f) zakupno ruchomości i nieruchomości.

5) Protokół z odbytych posiedzeń podpisuje przewodniczący względnie jego zastępca i sekretarz.

6) Za majątek Związku i wszelkie fundusze odpowiada Zarząd Związku, o ile wina lub zaniedbanie poszczególnych osób nie zostaną wykazane.

7) Od uchwał Zarządu przysługuje prawo odwołania do Zjazdu Delegatów Związku, jednakże do czasu rozstrzygnięcia przez Zjazd Związku uchwały Zarządu mają moc obowiązującą.

8) W razie gdy jeden z członków ustąpi, Zarząd uzupełnia się przez powołanie członka na wniosek tego Koła miejscowego, do którego ustępujący należał.

Art. XII. a.) Komitet Wykonawczy Zarządu.

Między jednem a drugiem posiedzeniem Zarządu w imieniu i zastępstwie tegoż sprawuje funkcje Zarządu Komitet Wykonawczy Zarządu.

Komitet Wykonawczy Zarządu zwołuje przynajmniej raz w miesiącu przewodniczący lub jego zastępca z własnej inicjatywy lub na żądanie przynajmniej 4-ch członków Komitetu Wykonawczego Zarządu.

Uchwały Komitetu Wykonawczego zapadają większością głosów przy obecności przewodniczącego lub jego zastępcy i conajmniej 3-ch członków Komitetu.

Przy równości głosów przedmiot uważa się za odrzucony.

Art. XIII. Komisja Rewizyjna.

1) Komisja Rewizyjna składa się z 3-ch członków i 2-ch zastępców, wybranych na Zjeździe Delegatów Związku. Komisja Rewizyjna wybiera z pośród siebie przewodniczącego i zastępcę.

2) Obowiązkiem Komisji Rewizyjnej jest conajmniej raz na kwartał zbadać działalność Zarządu, książki kasowe prowadzone przez Zarząd Związku i majątek Związku. Sprawozdanie z odbytych rewizyj składa Komisja pisemnie Zarządowi Związku oraz na Zjeździe Delegatów Związku i stawia ewentualne wnioski o udzielenie Zarządowi absolutorjum.

3) Członkowie Komisji Rewizyjnej mają prawo brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Związku i wyłonionych z jego ramienia Komisjach.

4) Komisja Rewizyjna w razie spostrzeżenia nieprawidłowości w działaniu lub w zarządzeniu majątkiem Związku ma prawo stosownie do postanowień art. XI. zażądać zwołania Zjazdu Delegatów Związku, musi to jednak uczynić na pismie z podaniem powodu.

5) Komisja Rewizyjna podejmuje swe uchwały zwykłą większością głosów.

Art. XIV. Sąd Polubowny.

1) Spory wynikłe ze stosunku Związku załatwia Sąd Polubowny. W tym celu wybiera zwyczajny Zjazd Delegatów 3-ch członków Sądu Polubownego i 2-ch zastępców, zamieszkałych w siedzibie Związku. Tych 3-ch sędziów polubownych wybiera z pośród siebie przewodniczącego, którego nazwisko komunikuje Zarządowi Związku. Ponadto obie strony wybierają dla rozstrzygnięcia konkretnego sporu po jednym arbitrze z prawem głosowania, którzy wspólnie z powyższymi 3-ma sędziami sprawę załatwiają.

2) Sąd Polubowny wydaje wyroki wedle swej najlepszej wiedzy i sumienia, bez wiązania się jakiemikolwiek przepisami. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

3) Jeżeli członek Sądu Polubownego wmieszany jest w sprawę, którą tenże Sąd rozpatruje, wówczas ma Komisja Rewizyjna prawo zawiesić tego członka na czas trwania tej sprawy w urzędowaniu i powołać prowizorycznie na jego miejsce jednego z zastępców.

Art. XV. Koła miejscowe.

W każdej miejscowości, gdzie znajduje się przynajmniej 20-stu członków Związku, może Zarząd założyć Koło miejscowe. Członkowie kilku sąsiednich miejscowości mogą łączyć się w jedno Koło miejscowe. Każdy członek należy do tego Koła miejscowego, w obrębie którego zamieszkuje. W większych miastach lub ośrodkach przemysłu może być więcej Kół, powstałych z zawodowych ugrupowań za zezwoleniem Zarządu Związku. Koło miejscowe Związku jest jego filją i za podstawę działania ma niniejszy statut.

Celem Koła miejscowego jest organizacja pracowników na terenie swej działalności, dopomaganie do spełniania w art. III-cim określonych celów Związku i pośredniczenie pomiędzy członkami a Zarządem Związku.

Kołem miejscowem kieruje Zarząd Koła wybrany na Walnem Zgromadzeniu Koła z 5 do 13 członków, zależnie od terenu działalności Koła. Uchwały Zarządu i Walnego Zgromadzenia Koła miejscowego nie mogą wchodzić w zakres kompetencyj, przyznanych niniejszym statutem Władzom Związku i muszą się ograniczać tylko do terenu działalności Koła. Natomiast Walne Zgromadzenie Koła ma prawo uchwalania dodatkowych wkładek na rzecz Koła miejscowego.

Majątek ruchomy i nieruchomy w Kołach miejscowych jest własnością Kół. Na wypadek rozwiązania Koła, o majątku tegoż decyduje Walne Zgromadzenie Koła.

Zakres działania Koła miejscowego i jego władz określa redulamin wydany przez Zarząd Koła, a zatwierozony przez Zarząd Związku.

W razie gdy liczba członków w danej miejscowości jest mniejsza niż 20, może Zarząd Związku utworzyć stację płatniczą z mianowanym mężem zaufania.

Art. XVI. Pisma i ogłoszenia Związku.

Wszelkie pisma wydane imieniem Związku podpisane być mają przez przewodniczącego lub jego zastępcę. oraz sekretarza lub jego zastępcę i opatrzone pieczęcią Związku.

W sprawach kasowych wymagany jest nadto podpis skarbnika. Związek reprezentuje na zewnątrz przewodniczący względnie jego zastępcy.

Art. XVII. Rozwiązanie Związku.

Rozwiązanie Związku może być postanowione tylko na osobno w tym celu zwołanym Zjeździe Delegatów Związku. Do powzięcia prawomocnej uchwały potrzebna jest obecność przynajmniej 3/4 wszystkich Delegatów. przyczem 3/4 obecnych muszą zatem głosować. W razie braku przepisanego kompletu Zarząd Związku zwołuje ponowny Zjazd Delegatów Związku w terminie 14-dniowym, który wtedy rozstrzyga o rozwiązaniu bez względu na ilość obecnych Delegatów, większością 3/4 głosów.

O użyciu majątku Związku w razie rozwiązania rozstrzyga ostatni Zjazd Delegatów.

Związek Zawodowy Pracowników Umysłowych Przemysłu Naftowego w Polsce, Krosno.

Benedykt Klimek m. p. przewodniczący. *Marski m. p.* sekretarz.

— — — — — — — — — — — — — —

Zatwierdzono reskryptem Województwa we Lwowie z dnia 6. stycznia 1925, L. 22510/1/24 z zawiadomieniem przez Starostwo w Drohobyczu z dnia 12. stycznia 1925 L. D. 280.

Uroczystość jubileuszowa.

Ku uczczeniu 25 letniej pracy p. Józefa Antoniego Wiśniewskiego, dotychczasowego kierownika ruchu, a obecnie prokurzysty Tow. Akc. »Petrolea« w Borysławiu, odbył się staraniem robotników tej firmy w dniu 22. lutego br. w salach kasyna urzędniczego »Premier-Petrolea« bankiet, ze współudziałem reprezentantów Dyrekcji i urzędników.

Jubilata powitał delegat robotniczy p. Józef Nebelczuk, który dawszy wyraz w krótkich, lecz serdecznych słowach uczuciom poważania i sympatji robotników, wręczył Jubilatowi piękny upominek. Następnie przemawiali: imieniem Dyrekcji p. prokurzysta Herschdörfer, który szczególnie podkreślił serdeczny stosunek, panujący w firmie między pracownikami fizycznymi a Dyrekcją, oraz imieniem urzędników pp. Dr. Meisel i Jaworski.

Podniosła uroczystość, której miły i szczery nastrój wszyscy odczuli, przeciągnęła się do późnego wieczora. Wzruszony do łez Jubilat dziękował w serdecznej odpowiedzi za okazane Mu dowody czci i uznania i złożone życzenia. Następnego dnia odbyła się podobna uroczystość przy udziale tej części robotników, która z powodu konieczności utrzymania ruchu nie mogła być obecna poprzedniego dnia.

Cała uroczystość wywarła na wszystkich obecnych nadzwyczaj korzystne wrażenie i pozostawiła po sobie jak najmilsze wspomnienia.

* * *

Urzędnicy Tow. Akc. »Petrolea«, chcąc uczcić 25-letni jubileusz pracy w jednem przedsiębiorstwie dotychczasowego swego Kolegi p. prokurzysty Józefa Antoniego Wiśniewskiego, postanowili urządzić uroczystą kolację, która odbędzie się dziś t. j. 1. marca w Związku Polskich Techników Wiertniczych i Naftowych w Borysławiu. Sprawozdanie z tej uroczystości podamy w następnym numerze.

Z kroniki żałobnej.

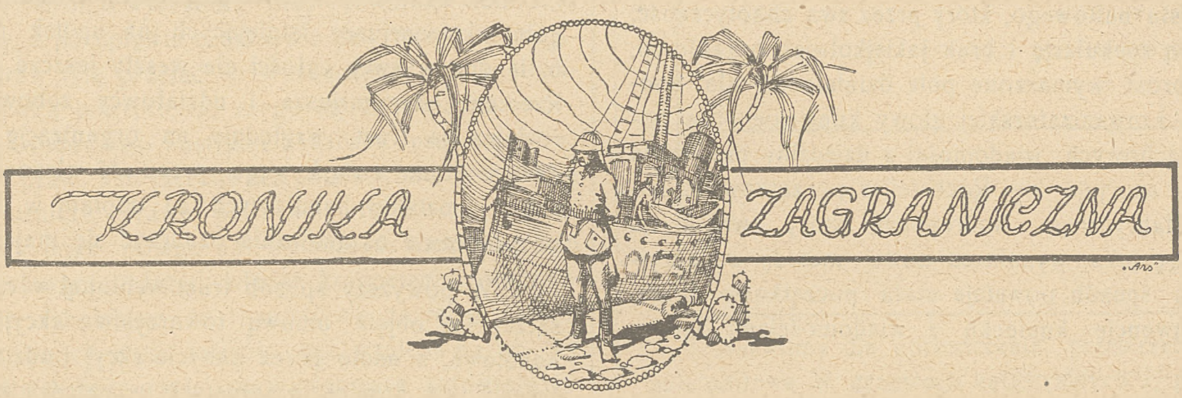
Z grona naszego ubył długoletni Kolega nasz, *Eugeniusz Korab Eysymont*, kierownik kopalni Tow. Naft. Olej Skalny. Zmarł dnia 27. I. 1925 w Borysławiu.

Cześć Jego pamięci!

Podziękowanie.

WPanu Dr. Jakóbowi Dornfeldowi — lekarzowi Pow. Kasy Chorych — za staranną opiekę jakoteż Kolegom, Robotnikom i wszystkim Znajomym, którzy oddali ostatnią przysługę ś. p. nieodżałowanemu Mężowi i Ojcu, składają tą drogą serdeczne Bóg zapłać!

Eysymontowa z dziećmi.

Marjan Rosenberg.

Trusty naftowe a międzynarodowa polityka handlowa.

(Ciąg dalszy).

Powstanie i rozwój Standardu.

Kolebką kopalnictwa i przemysłu naftowego są Stany Zjednoczone, ojczyzna pierwszego trustu amerykańskiego Rockefellerowskiego Standard Oil Comp. [1])

W roku 1859 Colonel Drake zakłada w Pensylwanji w okolicy Tituswille pierwszą studnię naftową, która już w jednym roku produkuje 2.000 amerykańskich baryłek ropy.

Produkcja ropna wznosi się szybko i w dwa lata później wzrasta do dwóch miljonów baryłek, w następstwie czego pierwotna cena z 20 spada nawet do kwo-

---

[1]) Dr. Oswald Frhr. v. Brackel und Joseph Leis: Der dreissigjährige Petroleumkrieg.

ty 10 centów za baryłkę, aby się następnie podnieść do kwoty około pół dolara, a więc 1/40 części pierwotnej ceny. Powstaje pierwsze towarzystwo naftowe Pensylvania Rock Oil Company i pierwszy szyb nazwany »Fontanna«, który też w postaci fontanny daje w roku 1861 olbrzymią—jak na owe czasy—produkcję, gdyż 300 baryłek ropy dziennie. Tak pomyślne rezultaty wywołują prawdziwą gorączkę spekulacyjną. Powstają liczne przedsiębiorstwa kopalniane i rafineryjne bez żadnej przewodniej myśli organizacyjnej i bez wspólnej organizacji handlowej. Następstwem tego chaotycznego stanu produkcji jest hyperprodukcja i niezdolność stałego zapewnienia sobie pola zbytu wywołuje zniżkę ceny, a w następstwie pasywność przedsiębiorstw.

Stan ten ułatwiał w wysokim stopniu powstanie organizacji handlowej, która wykorzystując opłakany pod względem organizacyjnym stan kopalnictwa i przemysłu naftowego, miała go rychło opanować i doprowadzić do bezwzględnej od siebie zawisłości.

Powstaje Standard Oil Trust, założony przez Johna D. Rockefellera.

John *D. Rockefeller,* twórca Standardu, stanowi klasyczny dowód na to, czego dokonać może sprężysta i świadoma celów organizacja kupiecka. Rockefeller nie jest wynalazcą żadnego systemu rafineryjnego, nie buduje sam żadnych rafineryj, ani nie zakłada żadnych kopalń i mimo to w krótkim czasie dysponuje olbrzymią ilością rafineryj, opanowuje przeważną część środków transportowych i dyktuje w Ameryce i Europie ceny za produkty naftowe.

Rockefeller jako młody, gdyż 22-letni człowiek rozpoczyna swą karjerę handlową jako spólnik małego interesu zbożowego w okolicy Clewelandu. Przerzuca się do przemysłu naftowego, który przez swą chaotyczność, nieokiełzaną spekulację i brak jakiejkolwiek organizacji, stanowi wprost wymarzone pole działalności dla konstruktywnej i organizatorskiej głowy kupieckiej. Nie posiadający fachowych wiadomości z dziedziny przemysłu naftowego, asocjuje się Rockefeller początkowo z robotnikiem fabrycznym Andrewsem, który zwrócił na siebie uwagę jako wynalazca nowej metody rafineryjnej. W ten sposób powstaje mała początkowo firma, łącząca inwencję kupiecką z wiadomościami fachowemi.

Wszedłszy w przemysł naftowy wybija się Rockefeller szybko na plan pierwszy i już w r. 1870 jest on decydującym czynnikiem w rafinerji nafty, ufundowanej kapitałem jednego miljona dolarów. Pod energicznem kierownictwem Rockefellera rozwija się szybko to przedsiębiorstwo tak, że jego kapitał zakładowy wynosi w r. 1872 $2^1/_2$ miljonów dolarów, w rok zaś później wzrasta już do $3^1/_2$ miljonów. Przedsiębiostwo to staje się trzonem, około którego grupują się inne pokrewne firmy, aby w dniu *2. stycznia 1882* związać się już formalnie kontraktem jako *Standard Oil Trust.*

Standard Oil Trust zawiązany zostaje z kapitałem 5 miljonów dol., a na czele jego staje dziewięciu mężów zaufania (trustees) z Johnem Rockefellerem jako prezesem na czele. Rzeczeni mężowie zaufania, wybierani na przeciąg trzech lat, obejmują wszystkie akcje poszczególnych towarzystw akcyjnych, które weszły w skład trustu. W miejsce przejętych akcyj wydane zostają certyfikaty trustowe, stwierdzające uczestniczenie w majątku trustu i uprawniające do poboru dywidend.

Kontrakt trustowy obejmuje pierwotnie stany Ohio, New-York, Pensylwanię i Newjersey z tem, że w każdym z tych stanów utworzoną zostaje — w myśl obowiązujących w tym stanie ustaw — odrębna organizacja trustowa pod firmą Standard Oil Company danego stanu. Do utworzenia danej trustowej organizacji stanowej używa się już istniejących organizacyj tak, aby nowo utworzone organizacje trustowe mogły odrazu rozporządzać już istniejącym aparatem, eksploatować koncesje i patenty, nabyte poprzednio przez organizacje, wchłonięte obecnie przez trust, jak niemniej, aby mogły dysponować dotychczasową — opanowaną przez siebie — klijentelą.

Cały nieruchomy i ruchomy majątek wszystkich trustem objętych towarzystw akcyjnych i spółek handlowych, przechodzi na rzecz poszczególnych stanowych Standard Oil Compagnies, za odpłatą w przyszłości ustalić się mającą na podstawie dokładnej inwentaryzacji i oszacowania, wchodzący zaś do trustu właściciele firm jednostkowych obowiązują się na każdorazowe wezwanie stanowych organizacyj trustowych przenieść na ich rzecz własność całego swego majątku nieruchomego i ruchomego, tworzącego odnośne przedsiębiorstwo naftowe, również za odpłatą w sposób powyższy.

Do kontraktu trustowego przystąpili nadto poszczególni akcjonarjusze istniejących już spółek naftowych, o ile one w swej całości nie weszły jeszcze do trustu. Rzeczeni akcjonarjusze i udziałowcy zobowiązali się również na trust, względnie na organizację trustową danego stanu związkowego przenieść własność swoich akcyj i udziałów handlowych, za odpłatą w przyszłości na podstawie oszacowania oznaczyć się mającą.

W powyższy sposób trust wchłonął w całości poszczególne objęte umową towarzystwa akcyjne i firmy handlowe, a nadto przez nabycie akcyj i udziałów spółkowych we firmach nieobjętych w całości jeszcze trustem, zapewniał sobie pewien wpływ na tok ich agend, kontrolowanie ich działalności i ułatwiał w przyszłości późniejsze ich zagarnięcie przez trust.

Odpłata za wchłonięte przez trust i na jego własność objęte towarzystwa akcyjne, przedsiębiorstwa naftowe, akcje i udziały spółkowe, nie miała w zasadzie nastąpić w gotówce, lecz jedynie w certyfikatach trustowych, opiewających na tę sumę, jaka z oszacowania okazać się miała jako równowartość wniesionych do trustu aportów. Mężom zaufania trustu (trustees) przy-

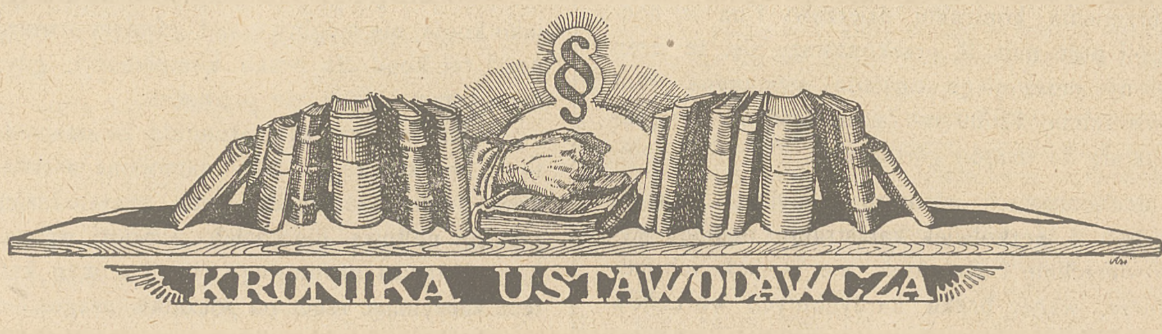
znano atoli prawo nabywania w przyszłości przedsiębiorstw konkurencyjnych również za gotówkę, zamiast za certyfikaty trustowe.

Kierownictwo całego trustu, a więc i organizacyj trustowych poszczególnych stanów, poruczono dziewięciu mężom zaufania (trustees), z których rok rocznie miała ustępować jedna trzecia część, a w ich miejsce mieli wstępować nowi mężowie zaufania, wybrani przez roczne zebrania certyfikatowców.

Mężowie zaufania mianują dyrektorów i urzędników i kierują całą organizacją i jej polityką handlową.

Trusteesowie, posiadając większość certyfikatów trustowych, byli w rzeczywistości nieograniczonymi panami całej organizacji. We większości certyfikatów trusteesów posiadał znowu większość certyfikatów sam Rockefeller, co mu pozwalało przeprowadzić z całą konsekwencją i bezwzględnością raz wytyczony program i zapewnić sobie bezwzględny posłuch w organizaji.

C. d. n.

A. Wawrzkowicz, aut. geom. cyw.

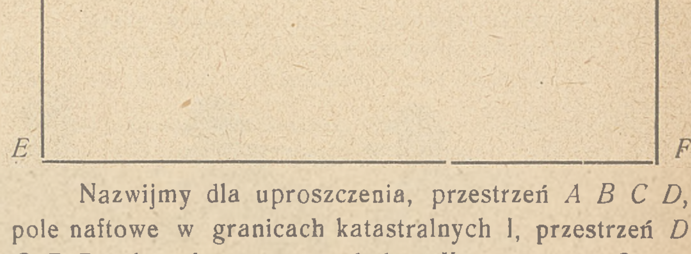
Na marginesie nowego projektu ustawy naftowej.

(Dokończenie).

Uprawniony do wydobywania bituminów nabywa prawa eksploatacyjne od właściciela gruntu, zgodnie z wolą obu stron, przez zawarcie kontraktu naftowego. Jeżeli nabywca nabył prawa eksploatacyjne w sposób prawny, otwiera dla nich pola naftowe w rozmiarach, rozumie się, faktycznie posiadanego gruntu przez właściciela. W rozmiarach większych uczynić tego nie może, bo właściciel nie mógł mu dać więcej praw, niż sam posiadał; w rozmiarach zaś mniejszych również uczynić tego nie ma prawa, ponieważ nie byłoby zgodnej woli obu stron, wyrażonej przy zawarciu kontraktu dzierżawy, a po upływie czasokresu dzierżawy, nie mógłby tych praw tyle przelać na wyznaczonego w kontrakcie do prawa powrotu, do czego się zobowiązał.

Ustawodawstwo austrjackie zalicza prawa naftowe do grupy praw, »do rzeczowych podobnych«, jak prawa wodne, górnicze, prawa polowania, rybołostwa i t. p. Istota tych praw polega na wyłącznem ekonomicznem ich wyzyskiwaniu. Jeżeli władze kompetentne wydzierżawiły np. rybołostwo, to rozumie się na tej przestrzeni, jaką płynąca woda zajmuje, bez względu na to, czy powierzchnia wody mieści się w granicach katastralnych czy nie, gdyż prawo to rozciąga się na »terytoryalną rozciągłość wody«. Podobnie jest i z polowaniem, gdyż dzierżawca wykonuje go na całej przestrzeni, będącej przedmiotem dzierżawy i jeszcze nie zdarzyło się, by ktoś ograniczał to prawo do granic katastralnych. Na podobne ujęcie sprawy i interpretacje kontraktów dzierżawnych żaden właściciel zgodzić by się nie mógł, gdyż udowadniałby przez to, że wykonuje posiadanie w złej wierze, temsamem przeczyłby istnieniu głównego warunku, nabycia własności w sposób pierwotny, jak również nie byłoby ważnej umowy dzierżawnej, gdyż objawy woli nie pokrywałyby się wzajemnie.

Przez tworzenie pól naftowych na sposób dotychczas praktykowany t. j. wyłącznie na podstawie kopii z mapy katastralnej, powstają przestrzenie pomiędzy polami naftowemi, ekonomicznie nie wyzyskane przez nikogo — a zdarzyć się może i zdarza się, że wskutek błędnego pojęcia granic pola naftowego, terena nie mogą być użyte do założenia kopalni. Podaję klasyczny przykład, który wyświetli tę różnicę pojęcia pola naftowego w granicach katastralnych i w granicach używania, jakoteż płynące z tego powodu konsekwencje.

Nazwijmy dla uproszczenia, przestrzeń *A B C D*, pole naftowe w granicach katastralnych I, przestrzeń *D C E F* pole naft. w granicach kat. II, przestrzeń *G H C D* jest przestrzenią wolną między polami I i II, wytworzone wskutek zmiany granic posiadania.

1) Dzierżawca pola naftowego I w granicach katastralnych może używać tego pola tylko na przestrzeni *A B G H*, gdyż taki jest stan posiadania tego gruntu. Właściciel zaś pola naft. II. w granicach katastralnych, posiada przestrzeń większą *E F H G*, czyli, że posiada wolną przestrzeń *H G D C*, na której w myśl przeprowadzonych dowodów powinien posiadać upoważnienie

do wydobywania, a na której w myśl zgłoszonego pola naft. w granicach katastralnych posiada illuzorycznie właściciel pola naft. I.

Po pewnym czasie właściciel pola naft. I, mając zaufanie do wiarygodności sporządzonego niby planu (kopii) pola naftowego i poświadczenia urzędu górniczego — (na podstawie tego zaufania kupił też to pole naft.) zgłasza zamiar otwarcia ruchu kopalni do urzędu górniczego.

Właściciel pola naftowego II, który zdawał sobie sprawę z brzmienia kontraktu dzierżawy i na tej podstawie zakupił pole naft. II, przekonawszy się, że teren wydzierżawiony przez niego posiada wymaganą przez ustawę powierzchnię 12000 m² i szerokość 60 m, zgłasza też kopalnię do urzędu górniczego.

Przy dochodzeniach górniczo-policyjnych okazało się, że pole naft. I, aczkolwiek katastralnie posiada wymaganą powierzchnię i szerokość, nie posiada ich jednak w naturze, wobec braku kardynalnych warunków i sprzeciwu właściciela pola II, odmówiono otwarcia kopalni.

W drugim wypadku przy dochodzeniach górniczych stwierdzono, że teren, na którym zamiar otwarcia kopalni zgłoszono, ma wymaganą ustawą szerokość i powierzchnię, jednakowoż na przestrzeni *G H C D* wchodzącej w skład jego posiadania, zgłoszone ma uprawnienia sąsiad (naturalnie nieprawnie). W granicach więc naturalnego posiadania otwarcia ruchu nie przyjęto, a w granice katastralne ruch kopalni wtłoczyć się nie da. Tak więc teren I, jak i II są stracone dla eksploatacji nafty. Zapewne, że granice można uregulować i zmienić w mapie katastralnej, ale tylko za zgodą właścicieli gruntów — a nie mogą tego uczynić dzierżawcy praw naftowych, czyli, że dzierżawca, który w dobrej woli nabył prawa dzierżawne w granicach posiadanego gruntu, staje się zależnym nietylko od jednego, ale i drugiego właściciela gruntu i zmuszony jest czekać nieraz bardzo długo na uregulowanie tych granic i przeprowadzenie tej zmiany w mapach katastr., gdy tymczasem sąsiedzi wyprzedzają go w robotach poszukiwawczych i eksploatacyjnych.

W całym dotychczasowym ustawodawstwie naftowym, jest mowa o planach sytuacyjnych, a nie o kopii z mapy katastralnej. Gdyby ustawodawcy chodziło o kopię z mapy katastr., to tej czynności nie poruczałby autoryzowanym technikom cyw. lecz urzędowi ewidencyjnemu, któremu planów na zamówienie sporządzać nie wolno, gdyż ma za zadanie prostować i prowadzić kataster dla podatku gruntowego.

Gdyby plan sytuacyjny pola naftowego pojęty był jako kopia, nie mógłby urząd górniczy stwierdzić dokładności tej kopii dla braku kompetencyi, gdyż ewidencyi map katastralnych nie prowadzi.

Jest więc rzeczą zrozumiałą, że ustawodawstwo naftowe, tworząc z pól naft. samoistne przedmioty majątkowe i ustanawiając dla tych praw oddzielny kataster i księgi naftowe, nie chciało a priori wprowadzać błędnego katastru gruntowego (kopii z map katastralnych), lecz zaczynając rzecz od początku, pragnęło dać za podstawę plany odpowiadające rzeczywistości, powodując do sporządzenia ich autoryzowanych techników cywilnych, a ponadto kontrolne organa co do dokładności tych planów, tj. władze górnicze.

Oczywista rzecz, że jak własność tabularna gruntu ulega zmianom, wskutek zmiany praw posiadania zawyrokowanym w drodze procesu, tak samo i własność pola naftowego, dzieląc losy rzeczy głównej, może uledz zmianom co do swej rozciągłości; lecz są to względy natury prywatno-prawnej, które mogą w czasie późniejszem, wskutek procesu mieć miejsce, jednak urząd górniczy nie może być powołanym do orzekania o tem naprzód, uszczuplając lub rozszerzając prawa eksploatacyjne, których nie nadaje i nie przydziela, a które przysługują jedynie właścicielowi gruntu.

Poruszyłem tę kwestję dlatego, aby ją w nowej ustawie ujęto jasno, by nie nastręczała podwójnego interpretowania przez właścicieli pól naftowych ewentualnie gruntowych, jak przez autoryzowanych techników i urzędy górnicze.

Wydawnictwo i nakład Zespołu Związków P. U. P. N. w Borysławiu. Naczelny i odpowiedzialny redaktor: Klemens Funkenstein.
Drukarnia J. Loewenkopfa w Drohobyczu.

Z książek i czasopism nadesłanych.

Petrol, czasopismo naftowe, Drohobycz, Mickiewicza 27.

Kurjer Lwowski, dziennik. Redakcja: Lwów, ul. Ossolińskich l. 15. — Administracja: Lwów, ul. Chorążczyzny l. 26. — Konto czek. P. K. O. 140.561.

Żołnierz Wielkopolski, ilustrowany, wychodzi co 10 dni. — Redakcja i administracja: Poznań, Kom. Obozu War. Plac Wolności 16. I p.

Twórczość Młodej Polski, miesięcznik ilustrowany. — Redakcja i administracja: Warszawa, Podwale 4. — Konto czekowe w P. K. O. Nr. 7062. — Cena pojedyńczego egz. z przesyłką zł. 1·20.

Morze, organ Ligi Morskiej i Rzecznej. — Redakcja i administracja: Warszawa, ul. Elektoralna 2. (gmach Ministerstwa Przemysłu i Handlu).

Przegląd Światowy, dwutygodnik ilustrowany. — Redakcja i administracja: Warszawa, Warecka 9.

Zycie Urzędnicze, organ Zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Państwowych wychodzi w Warszawie. — Cena zeszytu zł. 2.

Wiadomości Statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. — Warszawa, Aleje Jerozolimskie 32.

Encyklopedja „Ultima Thule“ zeszyt Nr. III. Wydawnictwo Warszawa, Barbary 1, — Wychodzić będzie 2 — 3 razy miesięcznie w zeszytach po zł. 1·90; wpłacający 10 zł. z góry otrzyma za tę cenę 6 zeszytów. — Kolorowe mapy i plansze uzupełnią pierwszy tom.

Polska Oświata Pozaszkolna, zeszyt 5 — 6, Warszawa, Marszałkowska 123.

Lot Poski, miesięcznik poświęcony sprawom żeglugi powietrznej — organ Ligi Obrony Powietrznej Państwa. — Redakcja i administracja: Warszawa, Gmach Ministerstwa Kolei Żelaznych, Nowy-Świat 14.

Tägliche Berichte über die Petroleumindustrie, Spezialorgan für die gesamten Interessen der Erdölindustrie und des Mineralölhandels. Verlag für Fachliteratur. Berlin. Courbieréstr. 3. — Wien I. Eschenbachgasse 9.

Myśl Wolna, organ Stowarzyszenia Wolnomyślicieli Polskich. — Cena numeru groszy 45. P. K. O. Nr. 4470. Adres administracji: Warszawa, Królewska 16. — Treść: Od Redakcji. J. Baudouin de Courtebay: Komu i na co potrzebny jest Bóg. J. Landau: Ostatnia rozprawa. S. Wiechowski: Wolna Myśl, Bracia Polscy i Mesjanizm. J. Lejzerowicz: Jeszcze o języku międzynarodowym. Ze spraw bieżących. Listy do Redakcji.

Oesterreichische Privatbeamten-Zeitung, Organ zur Wahrung der rechtlichen und wirtschaftlichen Interessen der deutschen Privatbeamtenschaft. — Schriftleitung und Verwaltung: Wien IX. Währingerstr. 26.

Der Angestellte, Organ des allgemeinen freien Angestelltenbundes (Afa-Bund), Polnisch-Oberschlesien, Sitz Kattowitz und des Verbandes der Industrie - und Privatangestellten Oberschlesiens, Sitz Bielitz. Verlag Afa-Bund, Kattowitz, August — Schneiderstrasse 8.

Głos Pracowniczy, miesięcznik, organ Rady Generalnej Klasowych Pracowniczych Związków Zawodowych, siedziba Katowice. — Redakcja i administracja: Warszawa, Zielona 25.

Jutro, tygodnik polityczny, społeczny i literacki. — Redakcja: Warszawa, Św. Krzyska 35. m. 10. Administracja: Warszawa, Nowogrodzka 48. m. 10.

Muzyka, miesięcznik, pod redakcją Mateusza Glińskiego, zawiera artykuły, sprawozdania, przegląd prasy, kronikę, biuletyny, dział informacyjny oraz stałe rubryki: „Impresje muzyczne“, „Trybuna Artystów“, „Rozmaitości“ i inne. — Adres redakcji i administracji: Warszawa, Kapucyńska 13.

Nafta, organ Związku Polskich Przemysłowców Naftowych we Lwowie, wychodzi raz na miesiąc. — Redaktor: Dr. Bronisław Wojciechowski. — Adres redakcji i administracji: Lwów, Leona Sapiehy 3.

Buchalterja Kameralna dla instytucji Samorządu Miejskiego, ułożył Henryk Chankowski, nauczyciel buchalterji i nauk handlowych Warszawa, nakład Kursów Buchalteryjnych H. Chankowskiego, str. 108, cena zł. 1. — Jest to pierwszy w języku polskim podręcznik, który podaje w sposób jasny, dla każdego znającego ogolne zasady buchalterji, jak w instytucjach Samorządu Miejskiego rachunkowość prowadzoną być powinna. Podręcznik ten obejmuje: sporządzenie inwentarza czyli spisanie całego stanu majątkowego; sporządzenie budżetu dochodów i wydatków; zaprowadzenie ksiąg rachunkowych; zaksięgowanie wszystkich dochodów i wydatków za m. styczeń; sporządzenie bilansu i kontroli ksiąg za m. styczeń; zaksięgowanie wszystkich dochodów i rozchodów za cały rok (luty-grudzień); bilans i kontrole ksiąg za cały rok i roczne zamknięcie ksiąg; nadto obejmuje wzory ksiąg głównej i pomocniczych, t. j. dochodów i rozchodów poszczególnych działów.

Świat Pracowniczy, organ Związku Zawodowego pracowników handlowych, przemysłowych i biurowych miasta st. Warszawy, Sienna 16.

Wiadomości czesko-słowackie, dwutygodnik, organ Ligi Polsko-Słowackiej. — Redakcja i administracja: Cieszyn, ul. Głęboka, 17. II p.

Petroleum, Zeitschrift für die gesamten Interessen der Mineralölindustrie und des Mineralölhandels, Verlag für Fachliteratur Berlin, Courbieréstr. 3. — Wien I. Eschenbachgasse 9.

Pracownik bankowy, organ Związku Zawodowego pracowników bankowych i ubezpieczeniowych Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, Królewska 35.

Wiadomości Gospodarcze Izby Handlowej i Przemysłowej we Lwowie, dwutygodnik. — Redakcja i administracja: Lwów, Akademicka 17.

Przegląd Mierniczy, czasopismo miesięczne poświęcone sprawom miernictwa polskiego. — Redakcja i administracja: Warszawa, Wspólna 33. m. 10.

Der Beamtenbund. Zeitschrift des deutschen Beamtenbundes. Berlin W. 15, Kurfürstendamm 68.

Młody Robotnik, chrześcijańsko-demokratyczny dwutygodnik ilustrowany, poświęcony sprawom robotniczym. — Redakcja i administacja: Warszawa, Zielna 42 m. 3.

Wiadomości Literackie, tygodnik, Warszawa, Złota 8. Nr. 8. »Wiadomości Literackich« przynosi artykuły polemiczne J. Kaden-Bandrowskiego i J. N. Millera z prof. I. Chrzanowskim o Mickiewicza, artykuł H. Więckowskiej o niedoszłem małżeństwie córki Zygmunta Krasińskiego z królem szwedzkim, wywiad M. J. Wielopolskiej z J. Hulewiczem, korespondencję z Paryża W. George'a o malarce Halickiej, studjum T. Sinki o nieznanym planie „Królów-Duchów“ Wyspiańskiego, sprawozdania z książek W. Wandurskiego, S. Zahorskiej i J. Wittlina, polemikę T. Sinki o wstępy do dzieł Wyspiańskiego, korespondencję z Poznania o tamtejszym duchu poetyckim, głosy prasy zagranicznej o Szymanowskim, recenzje kinowe Irzykowskiego, notatki.

TŁOKOWANIE EKONOMIZACYJNE

SPOSOBEM I PRZYRZĄDAMI
inż. S. P. SZCZEPANOWSKIEGO i J. KRUPY
(PATENT Nr. 554 I INNE ZGŁOSZENIA).

ZALETY TECHNICZNE I EKONOMIZACYJNE:

1) **Zbieranie ze spodu otworu całego przypływu ropy** za pomocą kilkakrotnego poruszenia tłoka u spodu otworu wiertniczego i wynoszenia kilkakroć większego ładunku ropy za jednem wyjechaniem tłoka na powierzchnię ziemi. — Jak wykazało doświadczenie w Borysławiu tłoka tego trzeba zapuszczać do szybu 36 razy na dobę tam, gdzie tłok zwykły musiał być zapuszczany 144 razy dla uzyskania tej samej produkcji. — Przy małym przypływie ropy wystarczy zapuszczenie tłoka raz na kilka godzin.

2) Wskutek tego uzyska się tu n. p. **przy jednej jeździe tłoka** na godzinę tę samą produkcję ropy — przy małym przypływie — co przy zapuszczaniu **zwykłego tłoka 6 razy w godzinie** (do 75% oszczędności w kosztach ruchu).

3) Przy szybach o małem ciśnieniu pokładowem można uzyskać wskutek tego **zwiększenie produkcji.**

4) W każdym razie uzyskuje się **zaoszczędzenie opału** (50%-75% oszczędności), mniejsze zużycie **gum**, mniejsze niszczenie **liny**, mniejsze wycieranie **rur** hermetycznych, mniejsze zużycie **maszyn**. — **(Ekonomizacja ogólna 40% do 80% kosztów ruchu).**

5) Przy eksploatowaniu **kilku szybów** blisko siebie położonych będzie można tłokować je nie równocześnie przy użyciu kilku kotłów parowych, ale naprzemian za pomocą **jednego kotła** parowego i za pomocą jednego **kompletu robotników**, zatem można będzie uruchomić szyby o małej produkcji.

6) Ponieważ odpada tu konieczność szybkiego jeżdżenia tłokiem można niezmniejszoną produkcję uzyskiwać, **słabszymi maszynami i wyciągami.**

7) Uzyskuje się zatem możność instalowania wyciągów motorowych o **mniejszych motorach.**

8) **Przy popędzie elektrycznym** unika się zarówno wielkich kosztownych motorów i przewodów grubszych oraz unika się bardzo wielkiej nierównomierności w zużyciu prądu, powodowanej przez dotychczasową konieczność szybkiego jeżdżenia tłokiem.

9) Zmniejszenie niebezpieczeństwa pożaru wskutek t. zw. »wyjechania na koronę wieży« a to z powodu rzadszej i spokojniejszej jazdy tłokiem.

INFORMACJI UDZIELA I LICENCJE WYDAJE FIRMA

„REKORD" naftowa spółka z ogr. odp. dawniej Inż. S. P. Szczepanowski i Ska.

Biuro **Lwów,** ul. Dwernickiego 9. Telef. 544. w **Borysławiu,** Tel. 189 i 200.

Firmy stosujące tłokowanie z uprzedniem nabraniem większej ilości płynu za pomocą działania pompującego, uprasza się o pisemne zgłoszenie się do końca lutego 1925, celem porozumienia się co do opłat licencyjnych.

Osoby, które w czasie od 15. III. 1925. do końca czerwca 1925 umożliwią uzyskanie zapłaty od firm stosujących powyższe sposoby i przyrządy chronione jako patenty i wzory użytkowe a uchylających się od płacenia licencji patentowej otrzymają znaleźne od kwot uzyskanych a to w wysokości ustawowo określonej, z tem zastrzeżeniem, że podziału znaleźnego między osoby, które dostarczą odnośnych danych, dokona nasza firma, według swego uznania i bez uwiadomienia odnośnych osób o nazwiskach innych osób współzainteresowanych oraz o kwotach jakie im będą przydzielone.

Wydawnictwo i nakład Zespołu Związków P. U. P. N. w Borysławiu. — Naczelny i odpowiedzialny redaktor: KLEMENS FUNKENSTEIN.
Opłatę pocztową uiszczono gotówką. Drukarnia J. Loewenkopfa w Drohobyczu